

Obec Poříčí u Litomyšle

a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území

1) ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

POZITIVA

- Obec leží na spojnici Litomyšle a přírodní oblasti – přírodní rezervace Toulouvcovy Maštale, Městské Maštale (cca 3 km).
- Existence registrovaných krajinných prvků.
- Území obce je součástí CHOPAV Vysokomyštská synklinála, přírodní akumulace kvalitních podzemních vod.
- Dobré podmínky pro zemědělskou výrobu.

NEGATIVA

- Obec leží v okrajové části ORP Litomyšl, ve větší vzdálenosti od samotného centra ORP (13 km).
- Absence obvodového propojení silniční a sídelní struktury a sídelní struktury v okrajovém prostoru ORP s posílením přímých obvodových vazeb s napojením na silnici I/35, příp. D35.

2) PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

POZITIVA

- Zachovalé zemědělské usedlosti v obci.
- Obec je částečně obklopena obhospodařovanými lesy.
- Obcí protéká řeka Desná.
- Dominantou obce je kostel sv. Bartoloměje.

NEGATIVA

- Obec má převážně funkci bydlení s dojíždkou do zaměstnání a škol do Litomyšle a Poličky.
- Na obytnou zástavbu navazuje výrobní areál, který není pohledově oddělen.
- Intenzivně využívaná zemědělská krajina.

3) STRUKTURA OSÍDLENÍ

POZITIVA

- Obec s historií, vznikla ve 14. století, se zachovalou strukturou staveb – zemědělské usedlosti, domků i chalup.
- Obec má přirozené centrum v místě soustředění občanské vybavenosti.

NEGATIVA

- Pomalé tempo zlepšování technického standardu bydlení – zejména výstavby kanalizace s koncovou ČOV.
- Centrum obce u obecního úřadu s nejasným prostorovým vymezením a uspořádáním, s průjezdnou silnicí.
- Zástavba v obci pozbývá původní podobu venkovských sídel – obec ztrácí původní genius loci.
- Zástavba v obci je rozvolněná podle morfologie terénu.

4) SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let.
- Demografické předpoklady pro růst počtu obyvatel přirozenou měnou.
- Velmi nízká míra nezaměstnanosti (méně než 2 %).
- Kontinuální progresivní vývoj početních stavů obyvatel od r. 2001.
- Vyvážená věková skladba obyvatelstva a relativně mladé obyvatelstvo v porovnání s průměrem ORP, krajem a ČR.
- V obci působí dobrovolní hasiči.
- Zachování tradic – sounáležitost obyvatel, spolkový život.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty, náklady na cestování.
- Nedostatečně vybavená obec.

5) PŘÍRODA A KRAJINA

POZITIVA

- Existence registrovaných významných krajinných prvků.
- Na území obce není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Obec není zařazena do OZKO.
- Tok řeky Desné.

NEGATIVA

- U toku chybí kultivovaná doprovodná zeleň, celkově je výskyt nelesní zeleně omezen.
- Otevřená zemědělská krajina intenzivně zemědělsky využívána.

6) VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Velké zásoby kvalitních podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součástí CHOPAV Východočeská křída.
- Dlouhodobý trend ve zlepšování celkového stavu kvality vod.
- Snížení emisí i z plošných zdrojů znečištění v zemědělství (nižší používání hnojiv a pesticidů).
- Nebylo zde stanoveno záplavové území.
- Množství pramenů a studánek v blízkosti toku Desné.

NEGATIVA

- Zranitelnost hydrogeologického rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Vysoký radonový index.
- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod – rizikovost ve vztahu k podzemním vodám.
- Snížená přirozená retenční schopnost krajiny jako důsledek dřívějšího způsobu obdělávání zemědělské půdy.
- Nedostatek ekologických stabilizačních prvků v povodí.

7) KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Většina území ORP spadá do oblasti s nízkým znečištěním ovzduší.
- Vysoký podíl plynofikace území.
- Zvyšující se míra recyklace odpadů, sběrné dvory, systém sběrných hnízd.
- Kvalitně fungující systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku.
- Na území obce není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).

NEGATIVA

- Mnoho plynofikovaných domácností nadále disponuje a v určité míře užívá kotle na tuhá paliva, dochází tak ke znečištění ovzduší v některých částech sídel (zejména problém sídel ležících v inverzních polohách).
- Ke zvýšené hlukové zátěži a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NO_x, těžkými kovy, PAH, polétavým prachem aj.) dochází při silnici II/359.

8) ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

POZITIVA

- Významná zemědělská tradice.
- Pro zemědělství relativně příznivé klimatické podmínky.
- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Značnou část katastru obce tvoří lesy.

NEGATIVA

- Nedostatečná síť zemědělských polních cest.
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů a imisní zátěže.

9) OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

POZITIVA

- Obecní úřad, pošta, knihovna.
- Obchod.
- Kulturní dům.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště.
- Hasičská zbrojnice.
- Hřbitov, kostel sv. Bartoloměje.

NEGATIVA

- Chybějící mateřská a základní škola.
- Chybí zdravotní péče v obci.
- Větší vzdálenost od centra ORP Litomyšle.

10) DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

POZITIVA

- Existující značené cyklistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky.

- Obec je v celém rozsahu napojena na vodovod, plynovod a elektrifikována.
- Propojení atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami, s návaznostmi na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl.

NEGATIVA

- Silnice II/359 a III/36021 s relativně vysokou intenzitou průjezdné dopravy vedeny údolnicovou obytnou zástavbou bez možnosti regulace motorové dopravy a jejího odvedení mimo obytná území (silnice II/359 s těžkou nákladní dopravou z lomu Budislav) – snížená bezpečnosti motorového i nemotorového provozu, narušení společensko-obytné funkce a životního prostředí, negativní vliv na životnost komunikací.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnici II. a III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity i bezpečnosti.
- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod, rizikovost ve vztahu k podzemním vodám.

11) HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

POZITIVA

- Vyhlášené CHLÚ a DP – pískovna lokálního významu.
- Dobrá dopravní dosažitelnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Relativně mladé obyvatelstvo a velký podíl jeho produktivní složky.

NEGATIVA

- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (latí pro území celého ORP) – chybějící rychlostní komunikace D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.

12) REKREACE A CR

POZITIVA

- Velmi dobré podmínky pro rozvoj CR v blízkosti Litomyšle, Litomyšl – centrum města vyhlášeno MPR, zámek je zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Tradice pořádání mezinárodně významných akcí v Litomyšli (operní festival Smetanova Litomyšl, mezinárodní houslové kurzy).
- Vhodné terénní podmínky pro turistiku a cykloturistiku.
- Propojení turisticky atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami, s návaznostmi na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl.
- Kostel sv. Bartoloměje.
- Kaple sv. Jana Nepomuckého, kaple sv. Václava.
- Naučná stezka Kolem Štimberka.

NEGATIVA

- Nízká nabídka a kvalita ubytovacích kapacit.
- Vedení značných cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnicích II. a III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity i bezpečnosti.

13) BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

POZITIVA

- Nízká kriminalita.
- Fungující obecní rozhlas.
- Sdružení dobrovolných hasičů.

NEGATIVA

- Delší dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).

b) Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnosti společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území

1) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Obec leží v prostoru Vysokomýtské synklinály, má tedy dostatek kvalitních podzemních vod, většinu ploch zemědělského půdního fondu tvoří půdy I. a II. třídy ochrany.
- Obec leží při toku řeky Desné.
- Množství pramenů a studánek v blízkosti toku Desné.
- Na území obce není registrovaný významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Plochy ÚSES.
- Značnou část katastru obce tvoří lesy.

NEGATIVA

- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod – rizikovost ve vztahu k podzemním vodám.
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Ke zvýšené hlukové zátěži a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NOx, těžkými kovy, PAH, polétavým prachem aj.). Silnice II/359 – průtah obcí v celé délce.

POTENCIÁL

- Možnosti dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti.
- Zkvalitnění přírodního prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale též na funkci estetickou, rekreační, protierozní, protipovodňovou (větrolamy, ozelenění suchých poldrů, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, aj.).
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství).

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **příznivé životní prostředí** hodnotit jako blízký průměru se vzrůstajícím trendem.

2) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

POZITIVA

- Kontinuální progresivní vývoj početních stavů obyvatel od r. 2001.
- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let (2/3 obyvatel).
- Nízká nezaměstnanost.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Dobrá dopravní dosažitelnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity.
- Růst obytné atraktivity.

NEGATIVA

- Střet těžby výhradního ložiska Poříčí (stavební kámen) s rekreační využíváním území včetně sledování možnosti postupné rekultivace krajinných ploch zasažených těžbou.
- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.
- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro území celého ORP) – chybějící rychlostní komunikace D35.
- Problém překročení přirozeného limitu údolní polohy zástavby v obci do prostor méně urbanisticky atraktivních se zemědělskou půdou nejvyšší kvality.

POTENCIÁL

- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství), rozvoj agroturistiky.
- Zkvalitňování podmínek života v technické infrastruktuře – realizace dopravních záměrů, výstavba kanalizace s koncovou ČOV.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **hospodářský rozvoj** hodnotit jako průměrný.

3) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

POZITIVA

- Obecní úřad, pošta, knihovna.
- Obchod.
- Kulturní dům.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště.
- Hasičská zbrojnice.
- Hřbitov, kostel sv. Bartoloměje.
- Existující značené cyklistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky.
- Sdružení dobrovolných hasičů.

NEGATIVA

- V obci není situována mateřská ani základní škola.
- Chybějící zdravotní péče v obci.
- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.

POTENCIÁL

- Převedení cyklistických tras mimo silnice s motorovou dopravou – zvýšení atraktivity a podpora rozvoje turistiky, zvýšení bezpečnosti účastníků.
- Podpora spolkového života v obci.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **soudržnost společenství obyvatel** hodnotit jako dobrý.

4) VZÁJEMNÉ VAZBY PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Pilíř pro hospodářský rozvoj je částečně v kolizi s pilířem pro soudržnost obyvatel – riziko záborů kvalitní zemědělské půdy rozšiřováním zastavěných ploch mimo údolní polohu. Těžba na území obce brání rekreačnímu využívání území.

Pilíř pro příznivé životní prostředí je v částečné kolizi s pilířem pro hospodářský rozvoj – zvýšená hluková a lokální imisní zátěž v důsledku silniční dopravy (nákladní doprava).

5) TRENDY VÝVOJE ÚZEMÍ

- Pilíř pro příznivé životní prostředí je nutné posilovat a rozvíjet. Nejen z tohoto důvodu je vhodné zachování stávajícího venkovského charakteru obce pro celkový dojem z daného místa. Vzhledem k výše uvedenému je vhodné zlepšovat biodiverzitu krajiny a její ekologickou stabilitu. Zkvalitňovat přírodní prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale také funkci estetickou, rekreační, protierozní (větrolamy, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, remízy, ...). Při obnově v hospodářských lesích zařazování dřevin přirozené druhové skladby.
- Problém překročení přirozeného limitu údolní polohy zástavby v obci do prostor méně urbanisticky atraktivních se zemědělskou půdou nejvyšší kvality.
- Střet těžby výhradního ložiska Poříčí s rekreačním využíváním území.
- Posilování pilíře soudržnosti společenství obyvatel podporou spolkového života v obci. Jistým omezením je vyjíždka obyvatel za prací i občanskou vybaveností mimo obec.

c) Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích, zahrnující zejména požadavky na zmírnění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území a s hodnotami v území, na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území, na využití potenciálů rozvoje území a na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel

1) URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD

Požadavek na:

- Dořešení problematiky odvádění a likvidace odpadních vod, rizikovost ve vztahu k podzemním vodám (CHOPAV Vysokomytáská synklinála).
- Zkvalitňování přírodního prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale též na funkci estetickou, rekreační, protierozní (větrolamy, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, ...).
- Vysoká zátěž nákladní automobilovou dopravou průjezdem obce a špatný stavebně technický stav komunikace.

2) VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ A STŘETŮ TĚCHTO ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ S HODNOTAMI V ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Problém překročení přirozeného limitu údolní polohy zástavby v obci do prostor méně urbanisticky atraktivních se zemědělskou půdou nejvyšší kvality.
- Ohrožení půdy větrnou a vodní erozí s ohledem na velikost a uspořádání pozemků.
- Pomalý postup při realizaci komplexních pozemkových úprav.
- Riziko střetu cyklistů s motorovými vozidly – nedostatečná segregace cyklistické dopravy od motorového provozu.

3) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV V ÚZEMÍ NA VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Podpora orientace zemědělství a lesnictví na tvorbu a ochranu krajiny.

4) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Požadavek na:

- Podpora přírodě blízkých druhů zemědělství – ekologické zemědělství, agroturistika.
- Podpora rozvoje cykloturistiky a turistiky ve vazbě na krajinou rekreační oblast Touloucovy a Městské Maštale.